

Pressmeddelande Luxemburg den 20 september 2016

Kärnkraftsavvecklingen och slutförvaringen i Litauen, Bulgarien och Slovakien kan komma att kosta 11,4 miljarder euro, säger EU:s revisorer

Kostnaden för avvecklingen av första generationens kärnreaktorer av sovjetisk konstruktion i Litauen, Bulgarien och Slovakien beräknas uppgå till minst 5,7 miljarder euro och eventuellt till det dubbla om kostnaden för slutförvaringen av högaktivt avfall medräknas, enligt en ny rapport från Europeiska revisionsrätten.

Medlemsstaternas medfinansiering av EU-programmen är fortfarande mycket begränsad, säger revisorerna. Gapet mellan kostnaderna för och finansieringen av avvecklingen i Litauen har ökat till 1,56 miljarder euro sedan revisionsrättens senaste revision 2011. Finansieringsunderskotten beräknas nu uppgå till 28 miljoner euro i Bulgarien och till 92 miljoner euro i Slovakien. EU:s särskilda finansieringsprogram för kärnkraftsavveckling har inte skapat rätt incitament för en planerlig och kostnadseffektiv avveckling, eftersom nästan alla centrala infrastrukturprojekt har blivit försenade.

"Det är bekymmersamt att viktiga avvecklingsprojekt har försenats, att finansieringsunderskotten består och att framstegen är otillräckliga när det gäller långtidsförvaringen av högaktivt avfall", sade Phil Wynn Owen, den ledamot av Europeiska revisionsrätten som ansvarar för rapporten.

Revisorerna granskade vilka framsteg som har gjorts i EU:s stödprogram för kärnkraftsavveckling sedan 2011. Medlemsstaternas myndigheter hävdar att kärnkraftverken oåterkalleligen har stängts men alla de förväntade resultat som kommissionen använder för att bedöma framstegen mot en oåterkallelig stängning har inte uppnåtts helt. Nedmonteringen av nyckelkomponenter i utrymmen med lägre strålningsnivå, såsom turbinhallar, har kommit långt vid kärnkraftverken Ignalina (Litauen), Kozloduj (Bulgarien) och Bohunice (Slovakien). Men stora utmaningar återstår i arbetet i utrymmen med högre strålningsnivå, såsom reaktorbyggnaderna. De tre medlemsstaterna har uppfört viss väsentlig tillfällig infrastruktur för avfallshantering på förläggingsplatsen, men nästan alla centrala infrastrukturprojekt har försenats. De största förseningarna har förekommit i Litauen, där slutdatumet för avvecklingen sedan 2011 har skjutits upp ytterligare nio år till 2038.

De framtida kostnaderna för kärnkraftsavveckling och slutförvaring av använt kärnbränsle redovisas inte alltid som avsättningar och/eller inkluderas inte alltid i noterna till räkenskaperna. Det begränsar insynen och gör det svårare för myndigheterna att på ett tillfredsställande sätt planera hur de framtida kostnaderna för avveckling och slutförvaring ska täckas.

Revisorerna lämnar en rad **rekommendationer till kommissionen** och medlemsstaterna. Några av de viktigaste rekommendationerna till kommissionen är följande:

Avsikten med detta pressmeddelande är att presentera huvudbudskapen i Europeiska revisionsrättens särskilda rapport. Hela rapporten finns på www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – talesperson T: +352 4398-47063

Damijan Fišer – pressekreterare T: +352 4398-45410

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxemburg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

M: +352 691553063

M: +352 621552224

- Försök se till att den nationella medfinansieringen ökar under finansieringsperioden 2014–2020.
- Upphör med de särskilda finansieringsprogrammen för kärnkraftsavveckling i Litauen, Bulgarien och Slovakien efter 2020. Om man konstaterar att det i en eller flera av de tre medlemsstaterna finns ett tydligt behov av EU-medel efter 2020 bör den framtida EU-finansiering som föreslås av kommissionen och beslutas av lagstiftaren inbegripa rätt incitament för genomförandet av avvecklingen, bland annat ska den vara tidsbegränsad och bygga på en lämplig medfinansiering från medlemsstaterna. Ett sätt att göra det skulle vara att överväga att öka tillgången till de europeiska struktur- och investeringsfonderna och låta kärnkraftsavvecklingsaktiviteter som uppfyller dessa villkor omfattas av dem.
- Tillåt att EU-stöd till kärnkraftsavveckling enbart används till att finansiera personal som arbetar heltid med avvecklingsåtgärder.
- Arbeta tillsammans med medlemsstaterna, så att alla framtida kostnader för kärnkraftsavveckling och slutförvaring av använt bränsle redovisas korrekt och öppet.
- Undersök tillsammans med alla berörda EU-medlemsstater alternativ för slutförvaring av använt kärnbränsle och högaktivt avfall, även regionala och andra EU-baserade lösningar.

Några av de viktigaste **rekommendationerna till de berörda medlemsstaterna** är följande:

- Förbättra projektförvaltningen ytterligare, så att den infrastruktur som krävs för hantering av avfall och använt kärnbränsle finns på plats som planerat och bygg upp den egna tekniska kapaciteten för att uppnå en bättre balans mellan intern och extern expertis.
- Förbättra utbytet av bästa praxis och tekniskt kunnande, både sinsemellan och med länder inom och utanför EU där kärnkraftsavveckling är aktuell.
- Fastställ bättre kostnadsberäkningar och finansieringsplaner för slutförvaringen av använt bränsle och radioaktivt avfall.
- Var medvetna om den egna rollen när det gäller att se till att principen att förorenaren betalar följs och var beredda att använda nationella medel för att täcka avvecklingskostnader och kostnaden för slutförvaring, både under den innevarande finansieringsperioden och därefter.

Meddelande till redaktörerna

När Litauen, Bulgarien och Slovakien var kandidatländer för anslutning till EU ställdes som villkor för deras anslutning att de skulle stänga och därefter avveckla åtta första generationens kärnreaktorer av sovjetisk konstruktion vid de tre kärnkraftverken Ignalina (Litauen), Kozloduj (Bulgarien) och Bohunice (Slovakien).

Stängningen och den efterföljande avvecklingen av dessa kärnreaktorer i förtid innebar en betydande finansiell och ekonomisk börda. EU gick därför med på att ge ekonomiskt stöd med början från 1999. År 2020 kommer EU-stödet att ha uppgått till totalt 2 955 miljoner euro för kärnkraftsavveckling, varav Litauen kommer att ha fått den största delen (1 553 miljoner euro), följt av Bulgarien (731 miljoner euro) och därefter Slovakien (671 miljoner euro). Under perioden fram till 2013 tillhandahölls dessutom 890 miljoner euro för projekt som syftade till att mildra en del av effekterna av att nationell energiproduktionskapacitet gick förlorad på grund av stängningen i förtid.

Revisorerna besökte alla tre förlägningsplatserna och intervjuade de viktigaste myndigheterna i medlemsstaterna. De besökte också Europeiska kommissionen, EBRD och den plats där man bygger världens första geologiska djupförvar för använt kärnbränsle i Finland.

Revisionen gällde inte på något sätt säkerheten och skyddet vid anläggningarna och vi försöker på intet sätt argumentera för eller emot kärnenergi eller dra några slutsatser om vad som är en lämplig energimix i EU.

Särskild rapport nr 22/2016: *EU:s stödprogram för kärnkraftsavveckling i Litauen, Bulgarien och Slovakien: vissa framsteg har gjorts sedan 2011 men stora utmaningar väntar* finns på 23 EU-språk.
